

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẠM THÙY DƯƠNG

PHÁT TRIỂN KẾT CẤU HẠ TẦNG
KINH TẾ - KỸ THUẬT NÔNG THÔN TỈNH TUYÊN QUANG
GIAI ĐOẠN 2006 - 2011

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC ĐỊA LÝ

THÁI NGUYÊN, 2013

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẠM THÙY DƯƠNG

PHÁT TRIỂN KẾT CẤU HẠ TẦNG
KINH TẾ - KỸ THUẬT NÔNG THÔN TỈNH TUYÊN QUANG
GIAI ĐOẠN 2006 - 2011

Chuyên ngành: Địa lí học (Địa lí kinh tế - xã hội)

Mã số: 60310501

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC ĐỊA LÝ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Xuân Trường

THÁI NGUYÊN, 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực, chưa được sử dụng cho bảo vệ một học vị nào. Nguồn tài liệu được sử dụng cho việc hoàn thành luận văn đã được sự đồng ý của các cá nhân và tổ chức. Các thông tin, tài liệu trình bày trong luận văn này đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2013

Tác giả luận văn

Phạm Thùy Dương

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu, thực hiện đề tài này, tôi đã nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của Ban Giám hiệu, Trường Đại học Sư phạm- Đại học Thái Nguyên, các thầy cô giáo, bạn bè, đồng nghiệp, gia đình cùng các cơ quan chức năng. Nhân dịp này tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

1. TS. Nguyễn Xuân Trường - Đại học Thái Nguyên, người trực tiếp hướng dẫn, định hướng, đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình hoàn thành Luận văn này.

2. Ban Giám hiệu, Khoa Sau đại học, Khoa Địa lý và các thầy giáo, cô giáo giảng dạy chuyên ngành của Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập.

3. Cục Thống kê tỉnh Tuyên Quang, các cơ quan sở, ban, ngành tỉnh Tuyên Quang, cùng bạn bè đồng nghiệp và người thân đã quan tâm giúp đỡ và động viên tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Trong quá trình thực hiện đề tài luận văn, bản thân tôi đã có nhiều cố gắng nhưng không tránh khỏi những thiếu sót. Vì vậy, tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy, cô và các bạn đồng nghiệp để đề tài luận văn được hoàn thiện hơn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2013

Học viên:

Phạm Thùy Dương (Khóa học 2011 - 2013)

MỤC LỤC

Trang

Trang bìa phụ	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các kí hiệu, các chữ viết tắt.....	vii
Danh mục các bảng	viii
Danh mục các hình	ix
MỞ ĐẦU	1
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN KẾT CẤU HẠ TẦNG KINH TẾ - KỸ THUẬT NÔNG THÔN	8
1.1. Một số vấn đề về phát triển nông thôn.....	8
1.1.1. Khái niệm nông thôn	8
1.1.3. Xây dựng nông thôn mới.....	11
1.2. Cơ sở lí luận về phát triển kết cấu hạ tầng nông thôn.....	12
1.2.1. Khái niệm về kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội	12
1.2.2. Quan niệm về kết cấu hạ tầng nông thôn	14
1.2.3. Các bộ phận cấu thành kết cấu hạ tầng nông thôn	15
1.2.4. Hệ thống hạ tầng kinh tế - kỹ thuật nông thôn	16
1.2.5. Vai trò của kết cấu hạ tầng đối với sự phát triển nông thôn.....	22
1.2.6. Các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển kết cấu hạ tầng nông thôn	24
1.3. Những thành tựu và hạn chế trong phát triển kết cấu hạ tầng kinh tế - kỹ thuật nông thôn ở Việt Nam và vùng Trung du và miền núi phía Bắc	29
1.3.1. Thành tựu và hạn chế trong phát triển kết cấu hạ tầng kinh tế - kỹ thuật nông thôn ở Việt Nam	29
1.3.2. Thành tựu và hạn chế trong phát triển kết cấu hạ tầng KT- KT nông thôn vùng Trung du và miền núi phía Bắc	34
1.3.3. Một số bài học kinh nghiệm về phát triển hạ tầng KT- XH nông thôn ..	38
Tiểu kết Chương 1	41

Chương 2. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN KẾT CẤU HẠ TẦNG KINH TẾ - KỸ THUẬT NÔNG THÔN TỈNH TUYÊN QUANG

GIAI ĐOẠN 2006 - 2011.....	42
2.1. Các nhân tố ảnh hưởng tới sự phát triển kết cấu hạ tầng kinh tế - kỹ thuật nông thôn tỉnh Tuyên Quang.....	42
2.1.1. Vị trí địa lý và điều kiện tự nhiên.....	42
2.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội	48
2.1.3. Đánh giá những thuận lợi, khó khăn ảnh hưởng đến phát triển kết cấu hạ tầng nông thôn tỉnh Tuyên Quang.....	55
2.2. Thực trạng phát triển kết cấu hạ tầng kinh tế- kỹ thuật nông thôn tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 2006 - 2011.....	58
2.2.1. Hệ thống hạ tầng giao thông nông thôn.....	58
2.2.2. Hệ thống hạ tầng cung cấp điện nông thôn	63
2.2.3. Hệ thống hạ tầng cung cấp nước sạch và vệ sinh môi trường khu vực nông thôn	68
2.2.4. Hệ thống hạ tầng thủy lợi nông thôn	70
2.2.5. Hệ thống hạ tầng thông tin - viễn thông nông thôn.....	77
2.2.6. Hệ thống chợ nông thôn	79
2.2.7. Hệ thống hạ tầng các khu, cụm công nghiệp và làng nghề nông thôn ...	80
2.3. Tác động của kết cấu hạ tầng đến sự phát triển nông thôn tỉnh Tuyên Quang...	82
Tiểu kết chương 2.....	89

Chương 3. ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN KẾT CẤU HẠ TẦNG KINH TẾ - KỸ THUẬT NÔNG THÔN TỈNH TUYÊN QUANG GIAI ĐOẠN 2012 - 2020.....

QUANG GIAI ĐOẠN 2012 - 2020.....	90
3.1. Định hướng phát triển kết cấu hạ tầng KT- KT nông thôn tỉnh Tuyên Quang đến năm 2020.....	90
3.1.1. Căn cứ đề xuất định hướng phát triển hạ tầng KT- KT nông thôn tỉnh Tuyên Quang đến năm 2020	90
3.1.2. Định hướng phát triển nông nghiệp, nông thôn Tuyên Quang	96

3.1.3. Định hướng phát triển hạ tầng kinh tế - kỹ thuật nông thôn Tuyên Quang đến năm 2020	99
3.2. Một số giải pháp phát triển kết cấu hạ tầng nông thôn tỉnh Tuyên Quang	106
3.2.1. Giải pháp về công tác quy hoạch phát triển hạ tầng nông thôn	106
3.2.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng đất đai cho phát triển hạ tầng nông thôn	109
3.2.3. Huy động đa dạng các nguồn vốn cho đầu tư phát triển hạ tầng nông thôn	110
3.2.4. Áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào xây dựng và quản lý, khai thác các công trình của hạ tầng nông thôn	112
3.2.5. Tăng cường tổ chức quản lý quá trình khai thác, sử dụng hạ tầng nông thôn	114
Tiểu kết chương 3.....	116
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	117
TÀI LIỆU THAM KHẢO	120
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

ADB:	Ngân hàng phát triển Châu Á
CNH, HĐH:	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
CCN:	Cụm công nghiệp
CT:	Công trình
CTTL:	Công trình thủy lợi
EU:	Liên minh Châu Âu
GTVT:	Giao thông vận tải
GTNT:	Giao thông nông thôn
GDP:	Tổng sản phẩm quốc nội
HĐND:	Hội đồng nhân dân
KCN:	Khu công nghiệp
KT- XH:	Kinh tế - xã hội
KT- KT:	Kinh tế - kỹ thuật
NNNTTS:	Nông nghiệp, nông thôn, thủy sản
NXB:	Nhà xuất bản
ODA:	Viện trợ không hoàn lại
TĐT:	Tổng điều tra
TP:	Thành phố
UBND:	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1. Số xã, số thôn có điện chia theo vùng kinh tế, thời điểm 1/7/2011.....	31
Bảng 1.2: Kết cấu hạ tầng nông thôn một số tỉnh khó khăn nhất vùng Trung du và miền núi phía Bắc năm 2011	36
Bảng 2.1: Biến động sử dụng đất đai tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 2006- 2011.....	46
Bảng 2.2: Diện tích, dân số và mật độ dân số tỉnh Tuyên Quang phân theo đơn vị hành chính năm 2011	48
Bảng 2.3: Kết cấu hạ tầng GTNT của tỉnh Tuyên Quang năm 2006, 2011 so với cả nước và khu vực.....	59
Bảng 2.4 : Tình hình phát triển GTNT Tuyên Quang năm 2011.....	61
Bảng 2.5: Tỷ lệ đường giao thông nông thôn Tuyên Quang chia theo mức độ cứng hóa năm 2011	62
Bảng 2.6: Tình hình sử dụng điện khu vực nông thôn Tuyên Quang năm 2006- 2011.....	65
Bảng 2.7: Số xã có công trình cấp nước sinh hoạt tập trung và có hệ thống thoát nước thải chung của tỉnh Tuyên Quang năm 2006, 2011	68
Bảng 2.8: Tổng hợp hiện trạng các công trình thủy lợi toàn tỉnh.....	72
Bảng 2.9 : Số thuê bao điện thoại cố định phân theo huyện, thành phố của tỉnh Tuyên Quang năm 2006- 2011	78
Bảng 2.10: Số xã có chợ của tỉnh Tuyên Quang năm 2006- 2011	79
Bảng 2.11: Cơ cấu, giá trị sản xuất nông nghiệp phân theo ngành từ năm 2001- 2011.....	84
Bảng 2.12: Số hộ nghèo và tỷ lệ hộ nghèo phân theo các địa phương của tỉnh Tuyên Quang năm 2011- 2012	87
Bảng 3.1: Tổng hợp các công trình tu sửa, nâng cấp, xây dựng mới	101
công trình thủy lợi đến 2020	101
Bảng 3.2: Tổng hợp chiều dài kênh mương dự kiến sau các giai đoạn quy hoạch.	102
Bảng 3.3. Số lượng công trình cần đầu tư trong giai đoạn 2010- 2020.....	104

DANH MỤC CÁC HÌNH

	Trang
Hình 1.1. Tỷ lệ xã, thôn có đường giao thông nông thôn chia theo vùng kinh tế, thời điểm 1/7/2011	30
Hình 2.1: Lược đồ hành chính tỉnh Tuyên Quang	43
Hình 2.2: Tình hình tăng trưởng kinh tế của tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 2001- 2011	50
Hình 2.3: Cơ cấu GDP theo giá trị thực tế phân theo 3 khu vực kinh tế giai đoạn 2001- 2011(Đơn vị %)	51
Hình 2.4: Lược đồ Hiện trạng phát triển hạ tầng giao thông nông thôn tỉnh Tuyên Quang (năm 2011)	60
Hình 2.5: Biểu đồ thể hiện tình hình sử dụng điện khu vực nông thôn tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 2001- 2011.	64
Hình 2.6: Lược đồ hiện trạng cung cấp điện, nước sạch nông thôn tỉnh Tuyên Quang.....	67
Hình 2.7: Cơ cấu nguồn thu nhập của các hộ nông thôn tỉnh Tuyên Quang năm 2006, 2011	86